

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 28. februar 2018

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 386 (MOF alm. del) stillet den 1. februar 2018 efter ønske fra Pia Olsen Dyhr (SF).

Spørgsmål nr. 386

"Vil ministeren redegøre for det samlede omfang af jordforurening og affaldsdeponering fra Grindstedværket og herunder

- beskrive det kemiske indhold i og forurening fra 'hotspots', diffus jordforurening og giftdepoter fra produktionen på Grindstedværket
- fremsende kortmateriale, der angiver den geografiske beliggenhed af hotspots, giftdepoter og områder, hvor forureningen negativt påvirker eller truer sundheden, grundvandet og miljøkvaliteten af overfladevand, sedimenter og biota. Kortmaterialet bedes angive forureningernes kendte og potentielle udbredelse, både lodret og vertikalt, samt prognoserne for spredning samt eventuelle forbud og restriktioner i arealanvendelsen som følge af forureningen, herunder fiskeforbud o.l.
- oplyse, hvilke sundhedsskader der kan relateres til de iboende egenskaber af de kemiske stoffer. Eksisterer der f.eks. undersøgelser af, om der er forhøjede forekomster af kræft (herunder sjældne kræftformer), højere abortfrekvens og fertilitetsproblemer m.v. i det berørte område.
- fremsende en tabel med de relevante stoffer med angivelse af nugældende miljøkvalitetskriterier for overfladevand, sedimenter og biota samt de miljøkvalitetskriterier, der er nødvendige at opnå for at sikre overholdelse af vandrammedirektivet senest i 3. planperiode og for at forhindre yderligere påvirkning af sundhed, grundvand og overfladevand fra stoffer med de iboende egenskaber, der er i fokus under Kemikalieindsatsen 2018-21 ("De fem skadevirkninger i fokus"):
 - kræftfremkaldende, skader arveanlæg eller vores forplantningsevne (CMR-stoffer)
 - påvirker hjernens udvikling,
 - hormonforstyrrende,
 - kan give allergi, eller
 - udgøre en risiko for miljøet.
- beskrive teknologier, der vil kunne fjerne forureningen og sikre sundhed, grundvand og overfladevand.
- oplyse om teknologierne, der er under udvikling af Fornum og Krüger med MUDP-støtte med henblik på rensning af Høfde 42 depotet, vil kunne anvendes til at fjerne hotspots og giftdepoter, der stammer fra Grindstedværkets aktiviteter.
- oplyse det ministeren kan om det seneste fund af vinylchlorid monomerer og

kommunens eller regionens mulighed for at gribe ind akut, og før rammerne for den fremtidige indsats er på plads.”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der oplyser følgende:

”Forureningen i Grinsted har været kendt længe, og undersøgelser har vist, at åen har været forurenet med miljøfremmede stoffer siden 1991. Der er med andre ord ikke tale om ny viden. Oprydning efter gamle jordforureninger er regionernes ansvar, og der er årligt afsat omkring 420 millioner kroner til regionerne til denne opgave. Miljøstyrelsen har bedt Region Syddanmark, som myndighed på jordforureningsområdet, om at fremsende: 1) beskrivelser af de fire forureninger i Grindsted, 2) kortmateriale, der angiver forureningerne, samt 3) beskrivelser af teknologier, der vil kunne fjerne forureningen og sikre sundhed, grundvand og overfladevand. Materialet er vedlagt som bilag 1.

Spørgsmålet om eventuelle forbud og restriktioner i arealanvendelsen som følge af de fire forureninger er besvaret telefonisk af Billund Kommune, der oplyser, at der er forbud mod havevandning fra private boringer i haver beliggende over forureningsfanen i grundvandet. Kommunen har desuden oplyst, at der ifølge bekendtgørelse 759 fra 1986 er forbud mod afsætning m.m. af fisk fanget i Grindsted og Varde åer. Undtaget fra forbuddet er fisk fra dambrug samt laks, ørred og skrubbe. Forbuddet skyldes kviksvovlforurening af sedimentet i å-systemet fra tidligere spildevandsudledning fra Grindstedværket. Et lignende, men mere omfattende, forbud har eksisteret 1972-1986. Miljøstyrelsen skal bemærke, at dette altså ikke er knyttet til jordforureningen og følgerne af denne, som Region Syddanmarks indsats er rettet mod.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vedlagte bilag 2, som beskriver iboende sundhedsmæssige egenskaber ved de forureningskomponenter, som Region Syddanmark undersøger for i sagen. Stofferne er udvalgt af regionen på baggrund af, at de er blevet anvendt i Grindstedværkets produktion og på baggrund af deres giftighed og spredningspotentiale. Stoffer med en eller flere af ”de fem skadevirkninger i fokus” (se tabel nedenfor) fremgår af bilag 2.

Miljøstyrelsen har bedt Sundheds- og Ældreministeriet besvare spørgsmålet om forhøjede forekomster af kræft, aborter og fertilitetsproblemer i området. Svaret er vedlagt som bilag 3.

Den efterspurgte tabel over miljøkvalitetskriterier for relevante stoffer, som er undersøgt og fundet i å-vandet, er vedlagt som bilag 4. Tabellen stammer fra notatet ”Vurdering af påvirkning af Grindsted Å og Grindsted Engso fra jordforureningerne fra Grindstedværket”, udarbejdet af Miljøstyrelsen 2. februar 2011, suppleret med data fra undersøgelser udført af DTU-Miljø i perioden 2012-2015. For disse stoffer findes for kviksvovl et miljøkvalitetskriterium for biota (20 µg/kg vådvægt). For ingen af stofferne findes miljøkvalitetskriterier for sediment.

Om metoderne, som afprøves i Fortums og Krügers MUDP-projekter med rensning af Høfde 42-forureningen, kan anvendes til Grindsted forureningerne afhænger dels af, om de falder succesfuldt ud, og dels af, hvilke hotspots, der i givet fald bliver tale om at oprense. Det er således for tidligt at udtale sig om.

Den seneste påvisning af vinylklorid i Grindsted Å er sket under ovennævnte DTU-Miljø forskningsprojekt, som er publiceret i 2017. Måleresultaterne viser en gennemsnitlig vinylkloridkoncentration i indsvinningsområdet på 3,24 µg/l, hvilket er 65 gange højere end miljøkvalitetskriteriet for ferskvand.

I forhold til at gribe ind akut overfor den påviste forurening har tilsynsmyndigheden mulighed for at gribe ind i tilfælde af overhængende alvorlig fare for sundheden og i tilfælde, hvor øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig forurening eller forureningens udbredelse. Det følger dels af jordforureningsloven og dels af miljøbeskyttelsesloven.

I forhold til de jordforureninger, der kan udgøre en trussel for overfladevand, er der indgået en aftale mellem Danske Regioner og Miljø- og Fødevareministeriet om etablering af et rådgivende udvalg med repræsentanter fra Miljøstyrelsen og Danske Regioner. Regionerne kan konsultere udvalget inden de påbegynder umiddelbare foranstaltninger overfor jordforureninger, der truer overfladevand. Der henvises til svar på spørgsmål 385, MOF alm. del.”

Esben Lunde Larsen

/

Hans Christian Karsten